

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren bij COLLÉE, uitgever en eigenaar van blad. — Abonnementsprijs 5 fr. De toezendingen van geld, brieven en aansluitingen moeten franco gedaan worden aan uitgever, Grootte Markt, 37-39, Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :

50 centiem den regel.
 Reklamen, vonnissen en andere artikels, vóór dan of binnen in het blad 1 fr. den drukregel.
 15 centiem den nummer.

DE DUISCHEN MURDER!

DE « STRAFPAAAL » IN HET KAMP VAN SOLTAU.

Leerlijk zal het voorzeker voor onze lezers zijn door bovenstaand cliché, een staaltje der bejandelings onzer krijgsgevangenen in de Duitse folterkampen voor ogen te krijgen. De foto verbeeldt twee gevangenen in het kamp van Soltau aan den paal gebonden. Zij werd ons door M. Jean Milissen, kaporaal bij het 14e linie, overzandigd.

Joseph Noldus, brigadier oer vestingsartillerie van Luik, deelt ons omtrent de Duitse bejandelingsbehandeling de volgende bijzonderheden mede. Wij laten hem aan 't woord :

Onder de menigvuldige straffen door de moffen aan de gevangenen toegepast is deze voorzeker het best geschikt om hunne doorslepenheid te geluigen in het uitvinden van barbaarsche bejandelings. Bij de kleinste overtreiding van het reglement van het kamp, ja dikwijls zelfs zonder reden, werd een gevangene aan dien paal gebonden. Thans hadden zij een slachtoffer om hunne woede bot te vieren. Wee ! dengene wien dit lot beschoren viel ! Met ruwe stooten en schellen werd hij naar den paal gebracht onder het uitvan van de grootste beledigingen. Met handen en voeten werd hij vast tegen dien paal bij middel van doorsnijpende koorden gebonden. Hunne helsche wredeheid ging zoo ver dat hij wind, regen of sneeuw zij hun slachtoffer niet wisten te keeren dat gedurende twee lange uren de vlaggen hem recht in het gezicht sloegen, hem naast beledigende te ademen ; geen mantel of hooftdeksel werd hem gelaten en een roemer werd de straf in 't heetste van den dag uitgevoerd. Om deze bejegening van soldaten tegenover soldaten uit te leggen heeft men beweerd dat de Duitschers blindelings de bevelen hunder oversten uitvoerden. Officieren en soldaten zijn even plichtig ! Zonder uitspraak of veroordeling van eenen officier werd zulke straf door den eersten den besten gemeenen prijs aan de gevangenen toegepast :

Zoo gebeurde het op 24 Juli 1917 in het kamp van Soltau, dat na uitvoering zulker straf op drie Belgische soldaten die naar het gevang geleid werden, deze door hunne bewakers door kamerslagen bewusteloos ten gronde geslagen werden, dit omdat zij beticht waren sigaretten in hun bezit te hebben. Deze beul heet Meyer. De gevangenen dienden eene klacht in bij de overheid. Een onderzoek werd ingesteld met gevolg dat Meyer... tot onderofficier bevorderd werd voor zijn heldendaad. Ziedaar een staaltje, onder uitzend, der bejandelings onzer Belgische soldaten terwijl hier ellendingen aangetroffen werden die met die barbaarsche bejandelings...

Onzen grootsten dank aan de heeren Milissen en Noldus die ons in staat stelden deze barbaarsche handelingen aan den schandpaal te stellen. Beiden zijn 4 1/2 jaren krijgsgevangenen geweest in Duitsland ; zij zijn meermalen getuigen geweest van de gruweldaden die de Duitsers daar pleegden ; zij waren dus bijzonder geschikt om ons bovenstaande inlichtingen te verschaffen.

DE REDACTIE.

De Plicht der Katholieken.

De tegenwoordige tijden zijn lastig onder alle opzicht. Op politiek gebied staat er ons een diep ingrijpende verandering der grondwet te wachten, die den gewonnen tractat onzer kiesingen teeneemaal wijzigen zal ; tevens, voor wat onze binnenlandsche betrekkingen aangaat, wordt België onthoven van zijne onzijdigheid ; en het zal bugevolg met zijne huidige Bondgenooten zekere verbintenissen moeten sluiten, om zijne eigene veiligheid te handhaven ; op geheel ons bestaan kunnen en zullen de verbintenissen grooten invloed uitoelenen.

Op sociaal gebied zien wij de democratie in nacht opgaan door het algemeen stemrecht dat uitgeveerdigd zal worden, en door de sterke inrichting der werkdaden in syndikaten en maatschappelijke groepeerings die stellen een grooten toon zullen aannaan. Op economisch gebied is België door den rampzaligen oorlog van 1914 tot 1918 en door de dwingelandij der Duitse roovers teeneemaal ten onder gebracht. De schoone economische uitrifting, waar wij noeven jaren aan gewerkt hadden, met onze havens, onze werkhuizen, onze bloeienden landbouw, onze handelsbetrekkingen enz. ; is grotendeels vernield ; en wij staan voor de dringende noodzakelijkheid geheel België uit zijne puinen weder op te bouwen, zonder nochtans de vereischte middelen er toe te bezitten.

Op godsdienstig gebied hebben wij voorzeker onder den oorlog veel goeds voelbracht ; maar het valt niet te ontkennen dat de onzalige bezetting der Duitschers heeltoos op de openbare zedelijkheid gewerkt he. Het is genoeg dagelijks de taarlake moorden, diefstalen en aanslagen van allen aard in ons blad te overleven, om te besluiten dat er hier zedelijke puinen zijn die moeten hersteld worden.

Laat ons rechtuit bekennen dat de toestand veel bekommernis werket. Noch van democratie, noch van algemeen stemrecht noch van den ganschen staat van zaken zoals hij is, hebben wij schrik ; en wij zijn volstrekt overtuigd dat het katholieke België alle moeilijkheden kan en zal te boven komen. Alleenlijk wij moeten klaar uit onze oogen zien, klaar onze plichten vaststellen en leverig arbeiden om een betere toekomst voor te bereiden. Er moet meer werking komen in de katholieke partij ; en ongelukkig zijn de socialistes ons hier vooruit.

Pas was de wettige Belgische regering weder in het land gekomen, of de reode revolutionaaren hebben eene propaganda begonnen onder het volk, by de werkdaden, de staatsambtenaars, in het leger, enz. ; en tegen alle waarheid in, hebben zij die ongelooftlike domheid uitgestrooid dat de triomf van België en die der bondgenooten eentiglijk de triomf der socialistes werkdaden is over de andere standen. Dit is een leugen, want onze zagepraal is de zagepraal van het recht over het geweld, en van de vrpheid over de uitheemsche dwingelandij ! In ons leger waren God zij dank ! de socialistes eene kleinie minderheid ; en wij hebben aan den Yzer niet tegen de burgers, maar wel tegen de Duitschers gevochten. Zoo zeggen nochtans de vatische opruiers ; en als men veel licht bijt er altyd iets van die leugen over. De zaak is zoo verve gekomen, dat men nu, in plaats van de eendracht, die de koning zoo vurig aangeraden heeft in zijne troouerde, vlakaf den akungsten klassenstrijf amprijkt en aanhijst.

Zinken toestaal mogen wij niet ljdelyk aanschouwen, en ons in den roes van den behaalden triomf niet laten bedwelmen zonder iets te doen. De zaken moeten wij vlakaf in de oogen zien zoals zij zjn, zonder onzen tyd in nuttelooze klachten te verspillen. Aan den nieuwen tyd moeten wij ons afvragen welke onze plichten zjn in de huidige gansen nieuwe, onstaandheden ; en die plichten moeten wij onverpoosd vervullen.

Om die plichten klaar en duidelyk te bepalen, zouten wij wenschen dat er overal in het land vergaderingen belegd werden, waar men in gemeenzaam o'erieg met de katholieke kiezers, het programma opstellen zout, dat wij tot het heet des laas, tot het krachtadig beschermen van onze gewetensvryheid en tot meerder voorspoed van onzen godsdienst verwezenlyken moeten. Wij spreken van gemeenzaam overleg met het katholieke volk en niet van een programma dat op voorhand onder eenige politieke mannen, die overigens niet het beste inzicht der wereld bezield zjn, vastgesteld is. Neen ! de ware wensche van onze katholieke kiezers moeten wij by hen zelf nagaan, en ze in een echt volksgezend en kathoeliek programma sameenavaten.

De socialistes houden congresses en meetingen, waarin zij hunne misleide partijgan-

gers foppen en bedriegen : waarom zouden wij in volle waarheid en oprchtheid in voeding niet komen en bijveel met onze eigene mannen ? Toen de koning de kamerleden ontvinge om hem te antwoorde op zjue troouerde kwamen allezen, zeij by nuu : — Wij moeten mannen van onzen tyd wezen ! Welnu, ja, wij moeten mannen van onzen tyd wezen ; en vermits onze tyd een demokratische tyd is, moeten wij met en door ons volk gezonde demokratie voeren.

Het kathoelike volk heeft klare en juiste gedachten over de vraagstukken, die nu zoo nevig te sproken worden : wij bedoelen by voorbeeld de vreeslike kwestie, het opdonderen van bakwaa, werkdaden door het vakouderwijs, de gelijghed van alle scoolen, de belangnmer kinas burgerij, de rechten en plichten der syndikaten, de plicht voor alle staanden om samen te werken te, den hiertoe van beger, het behoudegen der zielezoos, enz. Met ons betrouwen mogen wij het volksvryheid, wien piegen en ond' richteiden met ons volk te zjn en staen verknippen om het recht te doen zagepraalen. Met een vast en een vernieued programma zouten wij dan mogen optreden, in volle zekerteit van onze kathoelike kiezers ons overal getrouw te zjn blijven.

ZIJ KWAMEN VAN VERRE...

Uit « In droeve dagen », oorlogswieven, van Felix Gilsen, dichtbuudel, brullen kort te verschijnen :

Zij kwamen van verre, van over den Rijn, en togen naar 't Zuiden ten dans en festijn ! Zij leiden legioenen en stoven vooruit ! en zoudn gaan winnen een roemrijken buit !

Zij kwamen van verre, overstroonden het land, botvierden hun dritsen door moere en door hun rossen die stampten en dampden van 't en dreven hun wasens als wolkje, zoo breed.

Zij kwamen van verre en hun krakend gerij verdoofde de zuichten van 't angstvolke lij, terwijl 't overmoedig en honend g'zang voorspelde den drak en den heers' heiden.

Zij kwamen van verre, suet Gods op hun borst en laanden met bloed minnen outvetselen dorst ; Zij roofden waar zwakht en geep weerstand en en eischten van schuld en van onschuld de doof.

Zij kwamen van verre ; als het blad in den wind zoo beelden en maged en grusamen en kn. d. Zij aanden opengehaat en us ons hult, verkrecht schreeuw' wmaa ten hemel in razende kaent.

Zij kwamen van verre in ons valdeer paand en snooden het vast aan vreedar' lge dand, en sukkend het volke valt de hield' neder ;

« Hier worden hun woede, verios ons, of hoer 's 17 November 1914. VP Zang.

Uit het dagboek van eenen ouden Tongenaar.

Inlocht der Duitse troepen in Tongeren, op Zondag 9 Augustus 1914. — De Belgisch aristieke van het stadhuus en den kerktoren weggevoeren.

Het was op zondag 9 Augustus 1914 dat de Duitse troepen in onze stad aankwamen, om vier jaren lang het oude Tongeren in hunne barbaarsche vast gekneeld te houden.

Eerst kwam de ruitery. Nooit zagen wij hier prauchiger paarden, door linke ruiters barcuen, door onze straten trekken. 't Zgn oetentje paarden en ruiters die, ontje digen later, door onze Belgische soldaten, op zaak schoen om naar wercen verwacht in den slag van slaeten.

Door onze straten trekkende, hielden deze ruiters de oogen oaaigewad naar de bovenveasters onzer woungen gericht, terwijl zij den broewang in de recaterraad hielden. In het begin van den oorlog zag men hier nooit een officier een huus bantretreden zonder revolver in de hand. Men vroeg zjn zelfs hier al of zjue de mode is in Duitsland en of de gekuante heeren, wanneer zij de hand buuuer toekouende gaan vragen, ook den revolver onder den meus hantet aenstaande schoonmoeder steken ?

Iedereen was ook verwouderd over het groot aantal maaieu van Duitschers, die met het woerdje van beginneen : von X, von Y, enz. hadden de pruisen oot gezeged, zij zoudn nog meer soortgelijke namen hebben kunnen maken, zoals byvoorbeeld : von Keider, want een zeer groot geul Duitse officieren heboen op 18 Augustus 1914, toen in onze stad het schietten begon niet veel mede eene schansplaats in onze ketters gezocht. Men beweert zelfs dat er onder dit getal zjn, wier broek niet ongedoord uit den strgd gekomen is ?

Langzaam kwamen paarden, wagens, enz, door de Maasrivierstraet opgetrokken.

Enige officieren — altyd met een revolver in de hand — troeken het stadhuus op, waar zij

ontvangen worden door het College van Burge-meester en sen-peuca, bestaande uit de heeren F. Delvigue, riader Arnoold Schaeeten en G. Meyers.

De Duitschers eischen dat de Belgische vlag, die aan het stadhuus en op den kerktoren wapert, onmiddelyk werde weggenomen.

Zienet gene vertaling van het officieels proes-verbaal, betreffende deze feiten, uit op ons stadhuus in de register der berads agtingen van het Schepencollege ; is ingeschreven :

« Proes-verbaal van een onderhoud van het Schepencollege met Duitse officieren, op 9 Augustus 1914.

« Op zondag 9 Augustus 1914, rond 9 1/2 u. v. m. ongeveer, is de Duitse ruitery de stad binneng gekomen. Een officier van het 9^e regim't van cavalerie, die geuogerd het li. zagen in de omlocht op te gevezen, is met een revolver in de hand, op de stadhuus verscheenen.

« Hij vroeg den raad der heeren in vlaggen van onse stadhuus en van den toren van O. L. V. wat ik zou agtingen.

« Het Schepencollege heeft geantwoorde dat het onder de bevelen stond van Z. M. den koning der Belgien en dat het protesteerde tegen de bezetting der stad door de troepen van Z. M. den keizer van Duitschland.

« De officier antwoorde dat de troepen de stad niet zoudn bezetten, maar dat hij zjn van de professante van het Schepencollege zou beuueen, en dat de vlaggen moesten weggenomen worden of zomiet om de stad zou geoubardeerd worden.

« Hij voegde erby dat hij niet wist hoe de Duitse vlag zou uitgesteken worden.

« Heesche p'ntologie heeft doen opmerken dat de bevelen der Belgische overheid ziehl's toevezen aan het gewelt toe te gevezen, en dat zoo de Duitse militaire overheid de vlaggen, wieden zjnen weggenomen, zij zulks door de Duitse soldaten in west laten uoen.

« De Duitse soldaten hebben dan de vlaggen weggenomen.

« Rond 11 1/2 u. is een andere officier gekomen, die de overgave der gem'entekas eischte. Het Schepencollege heeft geantwoorde dat het schietten aan het g'weid kon toeg'ven.

« Men is vervolgens overgegaan tot de overgave van den inhoud der stadkas tegen kwijting. Het lukkaste droeg fr. 1620. »

Hier moeden wij h'fvoegen dat, twee jaar later, deze soldaten terug g'gevezen geworden.

Anderc elken oogen begaven zjn naar het postburoe om ook ook de vraag : Welk s'uren kase' f' f' d'z werd, op hare heurt, ook gekend ?

Verspreide trokken zij naar de Nationale bank, en daar was niet nogmaals : 'Wou uit die kase' f' d'z werd ook f' g'geplunderd.

Is dat nu ook een oorlogsvaer ? zegden de f' g'gevoeren, zjn zou verder z' g'geven dat ene beuue p'ntificanten in onze stad is aangekomen, om zjn van het geld onder openbare besturen in te voeren te maken.

Doel uit was nog slechts het begin : een ten dal dagen later — op 18 Augustus — g'even die pruisen nog een weep eukerit bewys van hunne moede en roofacht, in vier jaar lang werd n' w'j door lukwadingen, achtereevolgende op'aschingen, enz. bestolen en op alternande wyzen g'et'rd.

Gesellschaft ».

er wordt gezegd dat Jan Borms, die de leider der activistische beweging te Hasselt was, in Bonn was en Ver-Hees in Munchen.

Tot daar deze nieuwe bijzonderheden.

Dat de pruisikiljon Ver-Hees en zjue beude die zooveel slachtoffers in België achtergelaten en aan de Vlaamsche beweging onetindig kwaad berokkend hebben, te Munchen zjn of elders, dat verwekt niet in het maast onze belangstelling. Zij zjn derhalve de belangstelling van ieder eerlike menschen, van iedere echtgeaarden Vlaaning min dan ons erlijg.

Maanby morgen d' word Borms naar het Justicpalais overgebracht en er door den onderzoek rechter M. Bilant ont'ervraagd. Deze onderzage heeft p' h'istozekelyk over de aktivistische beweging van Jan Borms.

Het onderzoek in deze zaak zal lang duren. Het zou niet scherp, Borms ook zou betrouwen zjn om eene revolutie notre beweging geschied op de van de behoeften in Rusland en Duitschland. Om deze revolutie te beginnen zoudn de betrouwen oproeringen het gewist oogendlyk afgewacht hebben, naemlyk het verrek uit België van de troepen der Bondgenooten.

Gemengde berichten.

De vonnissen.

Aken, 17 Februari. Ziehier eene lijst der vonnissen die, door he tribunal van politie der cavaleriedeeling, mitge-sproken werden terwyl zjn in het bezette gebied, rond Aken, in de noordelike richting, voornt dreng.

Eene vrouw uit eenen boekhandel werd veroordeeld tot 5000 mark boete om geillustreerde dagbladen die op de bondgenooten schimpden, te hebben verkocht. Te Grefeld veroordeelde de divisie veel personen omdat zij na het sluitingsuur op straat werden gevonden. Een herbergier werd veroordeeld tot 500 mark boete, omdat hij aan burgers drank verkocht had. Een ander persoon werd met 100 frank beboet omdat hij aan het bevel van een schildwacht niet wilde gehoorzamen en hem beledigde. Een timmerman schold een schuldwaard uit voor « smeergige Belg », eene man had gevang en 100 mark boete. Een student bleef op straat na het sluitingsuur en beledigde de patroille ; vijf honderd mark boete. Een timmerman, eene maand gevang omdat hij tweemaal eenen schildwacht beledigde. Een postsecraris, om de patroille te hebben beledigd, 200 mark boete. Twee eerjongens zjn beschuldigd van diefstal ten nadeele van het leger, zij worden in den verwezen tot drie maanden gevang. Een loof- en zjue geaellen, een machinst en een matroos wilden zonder vergunning den Rijn overvaren ; elk drie maanden gevang, handelyk, om Belgische soldaten te hebben beledigd wordt een persoon veroordeeld tot eene maand gevang. Toen de cavalerie te Nuss kwam werd de b'gemeester der stad veroordeeld tot 1000 mark boete en een zekere Michiels tot 500 mark ; zij wilden aan een op'orderingsovel niet voldoen. Dat zal hen leeren.

Enige dagen later, te Moers, werd een bakker veroordeeld tot drie maanden gevang, hij had een soldaat geld aangeboden om over den Rijn te mogen. Een voerman bekome zes maanden gevang voor zjue gemeene houding tegenover een officier dien hij beledigde.

Te Grefeld, noordergeteelde der bezetting, werden veel personen veroordeeld omdat zy te laat op straat bleven. Een politieagant werd veroordeeld tot 50 mark boete omdat hij kort afweerde aan het bevel van een officier te gehoorzamen en tot 8 dagen gevang wegen zjue ontafsenlyke houding tegenover dezen.

Deze vonnissen, welke aan de bevolking bekend gemaakt werden, droegen krachtadig by tot het oprichten der kanonnen-nien en tot het handhaven der orde, tydens den tocht der troepen door het bezette gebied.

De verlenging van den wapenstilstand getekend.

Verleden zondag werd de verlenging van den wapenstilstand te Trier ontertekend. De « Allgemeine norddeutsche Zeitung » verbaait ons dat Erzberger kennis hebbende d'r nieuwe voorwaarden Weimar geratopteeg heeft het kabinet vergaderde ondlyk. De leiders der verscheide partjen namen aan de berandsjag deel. Volmacht werd aan Erzberger verleend. De Duitse commissie heeft gedurende de onderhandelingen verzet aange'teekend en tegenoverstellen opgemaakt.

Maarschank Foch verlaarde hun dat er niet te reukavelen viel. De Duitschers gaven toe.

Voor het begrip onzer lezers geven wij hier na de voorwaarden. Dat ze nog al raak zjn valt niet te betwijfelen.

De wapenstilstand wordt voor een onbepaalde termijn verlengd dat opgehoort kan worden op alle dagen voortent bit. Na afloop van den wapenstilstand zullen in uwe voorwaarden geseeld worden. Onder militair oogpunt vatten die onbepaalde stand samen :

Agitatie ontwapning. — beperking tot het minimum der onder de wapenen, tot het handhaven der orde — aflevering aan de geallieerden, of inbeslagueming door, dezen van

BORMS.

Men heeft reeds dikwyls de vraag gesteld : is Borms naar Duitschland geveut of zonder er met zekrheid een antwoord op te kunnen bekomen.

Zienet eenige nadere berichten, uit geloofwaardige bron geput, die de leiten in nuu waar daglicht stellen ea een aldood antwoord zjn over hooger aangehaalde vraag :

August Borms is den 23 of 25 oktober 1918 met zjue vrouw en zes kinderen en met reisgeld te Dusseldorft aangekomen. Den 25's avonds is de activistische minister van nationaal verweer naar keulen verlokken, waar hij in het « Goelzhuus » der « tro. belpiats » te Ehrenfeld twee kamers getruud heeft.

Denzend in vonnissen is Borms alleen terug naar Brussel gekomen, om er den beruchten Raad van Vlaanderen te kwadeeren.

Den 17 g'vrag, 8 november 1918, heeft Borms voorgoed de Belgische sootstaal v'rtaten. Maar 't was eerst den zondag 10 November, dat hij te keulen terug was.

De revolutie was intusschen in Duitschland uitbroken en, naast v'riers, Duitshland te rezen was schier onmogelyk geworden.

Intusschen werd de wapenstilstand getekend ; keulen zou door de balente-troep in bezet worden. In plaats van verder Duitschland in te trekken, bestoof borms in het geheim met reisgelpak vrouw en kinderen terug naar België te komen en daar « inognito » te leven, en te zien wat rof hij er nog zou kunnen spien.

Hij moet den 18 November, in den morgen, uit Dusseldorft geseuen zjn met een trein na Belgische W'nteden van door naar Brussel v'orten, en in de avond in Dusseldorft kwam halen.

De spij van heel de activistische beroering in Duitschland is te Dusseldorft, in de Stettin-strate, waar het bureel is van het « Duitsh-Fraamsche